

UTRKA ZA PREDsjedNIKA: GODINU DANA PRIJE IZBORA SVE VIŠE POLITIČARA RAZMIŠLJA O

TKO ĆE BITI

Zdravko Tomac, utemeljitelj Hrvatskih socijaldemokrata: "Današnji predsjednik napravio je ozbiljnu pogrešku, jer je u kampanju ušao prerano. Sada ima veliku podršku, ali ona se u tako dugom razdoblju može istopiti"

Ivić Pašalić, predsjednik Hrvatskog bloka: "Mislim da su se Mesić i HDZ već odavno dogovorili da će Mesić biti prikriveni kandidat HDZ-a. Taj je deal već dulje vrijeme u igri"

Vladimir Bebić, lider Trećeg hrvatskog bloka: "Predsjednički izbori su mi najveća šansa za individualnu afirmaciju, posebno stoga što sam i dosad bio predsjednik države u sjeni"

Anto Dapić, predsjednik Hrvatske stranke prava: "Prava kampanja će, po našim procjenama, započeti tek na jesen, pa je ljeto razumno vrijeme za donošenje takve odluke"

Anto Prkačin, negdašnji predsjednički kandidat: "Jednom u životu mogu dozvoliti gorima od sebe da me pobijede, pa zato i ne razmišljam o svojim šansama, već o tomu koga ću podržati na tim izborima"

Boris Rašeta

Čini se da je predsjednička kampanja, otprilike godinu dana prije izbora, otpočela. Sa startne je ravni prvi krenuo aktualni predsjednik Republike **Stjepan Mesić**: za ovu bi priliku bilo jednostavnije pobrojati medije u kojima se predsjednik ovih dana nije pojavio, nego one u kojima jest. U prošlotjednom gostovanju u emisiji Nove TV *Drugo lice*, **Mesić** je još imao stanovitih dvojbi oko vlastite kandidature. No, već za posjete *Večernjem listu*, koja se zbila u ponedjeljak, sve su dileme nestale. "Bavio sam se sportovima i uvijek želio biti pobjednik", rekao je **Mesić** i dodao: "Tako i u predsjedničkoj kampanji za drugi mandat želim sudjelovati da bih pobijedio. Svojim protivnicima, bili oni **Jadranka Kosor**, **Hebrang** ili **Leticica**, želim svako dobro, ali pobjedu im ne želim. To želim sebi...".

Zgusnuti kalendar

Čini se da je sportski duh odlučujući faktor kad je riječ o ranom dijagnosticiranju predsjedničke ambicije. Naime, jedini čovjek koji, osim **Mesića**, već sada posve pouzdano zna da će istaknuti kandidaturu za poziciju šefa države, bivši je boksač, šef Trećeg hrvatskog bloka **Vladimir Bebić**. "Objektivno, meni su u životu ostala još dva važna meča", rekao nam je bombarder s Kvarnera. "Predsjednički izbori jedan su od ta dva meča. To mi je najveća šansa za individualnu afirmaciju, posebno stoga što sam i dosad bio predsjednik države u sjeni. Sada bih i na tim izborima trebao pokazati koliko mogu postići. Realistično govoreći, o pobjedi, naravno, nema ni govora, ali ja bih bio zadovoljan i s deset posto osvojenih glasova. Takav bi rezultat svakako dobro došao i mojoj stranci, jer odmah nakon predsjedničkih slijede i lokalni izbori. Objektivno, naravno, najveći je favorit predsjednik **Mesić**, jer je u svom mandatu dosta postigao i popularan je među ljudima. Vjerojatno će to uspjeli kapitalizirati."

Gotovo je opće uvjerenje da je **Stjepan Mesić** najizgledniji pobjednik u utrci u kojoj bi, po starom hrvatskom običaju, moglo

sudjelovati dosta kandidata. No, godina u koju smo tek ušli imat će vrlo zgusnut kalendar važnih političkih događaja: o tome hoće li, primjerice, Hrvatska dobiti *avis* Evropske komisije ili ne, te kakav će biti vozni red pregovora s Evropom, ovisit će cijeli niz unutarnjih konstelacija, među njima i ona, u ovom kontekstu najvažnija: hoće li HDZ istaknuti evropski umiveniju **Jadranku Kosor**, ili čvrstorukaški raspoloženog dr. **Andriju Hebranga**? Od njih taj odgovor nismo uspjeli dobiti: čini se da će se o imenu predsjedničkog kandidata u najjačoj hrvatskoj stranci odlučivati tek onda kad bude jasno kuda plovi hrvatski brod. Niti jedno od to dvoje ljudi sada se, pojavom utjecaju, ne mogu mjeriti s **Mesićem**. No, i aktualni je predsjednik, prije prošlih izbora, u kampanju ušao s dva posto biračke podrške, e da bi, za samo mjesec dana, cijelu političku scenu izvrnuo naglavce.

tervuu *Globusu* izjavio je da će se kandidirati ako **Mesić** ne bude dovoljno ozbiljan, dok je u *Nacionalu* - prošloga tjedna - izjavio kako nema predsjedničkih ambicija, premda je teško reći da je **Mesićeva** ozbiljnost u međuvremenu proživljavala ozbiljnije oscilacije. Nekako u isto vrijeme stranački su kuloari kao mogućeg kandidata počeli spominjati **Željku Antunović**. No, **Željka Antunović** tvrdi da nema takvih ambicija. "Na ovim predsjedničkim izborima ja se sasvim sigurno neću kandidirati", rekla nam je potpredsjednica SDP-a. "Ni u stranci nismo razmišljali o imenima kandidata, jer ta stvar naprosto još nije na dnevnom redu".

Dobar poznavatelj prilika u SDP-u, dr. **Zdravko Tomac** pretpostavlja da će SDP izaći na izbore s jakim kandidatom, ali ne želi nagađati tko bi to mogao biti. "Posve

veli **Tomac** i dodaje da, barem zasad, ne razmišlja o svojoj kandidaturi.

"Trenutno sam preokupiran formiranjem prave socijaldemokratske stranke i taj bi posao trebao biti okončan do prvog svibnja. Moguće je da me stranka, jer će joj biti potrebna afirmacija, kandidira za predsjednika: to nije sasvim isključeno, ali je malo vjerojatno." **Tomac**, inače, vjeruje kako bi najbolji predsjednički kandidat HDZ-a bio dr. **Ivo Sanader**. "U politici je sve moguće", kaže **Tomac**. "Ljepše je, i ugodnije, biti predsjednik nego premijer: možda se **Sanader** umori u Vladi pa će mu ovo biti samo *intermezzo* do predsjedničke pozicije."

Izvrсна suradnja

Dr. **Ivić Pašalić**, predsjednik Hrvatskog bloka, uvjeren je da je prerano govoriti o predsjedničkim izborima, i to iz najmanje dva razloga. Prvi je razmjerno dugo razdoblje koje treba proteći do samog čina izbora, a drugi - po njemu očita - činjenica da je HDZ već istaknuo svoga kandidata, naime, **Stipu Mesića**. "Mislim", kaže **Pašalić**, "da su se **Mesić** i HDZ već odavno dogovorili da će **Mesić** biti prikriveni kandidat HDZ-a. Taj je deal već dulje vrijeme u igri, pa je za očekivati da će HDZ dati nekog neuvjerljivog kandidata, kako bi olakšao **Mesićev** izbor." Po **Pašaliću**, takav sporazum ne ide nužno na štetu HDZ-a. "**Sanader** i **Mesić** izvršno surađuju, uzajamno si dijele komplimente, a bilo je vidljivo već kod uspostave

vlasti da je **Mesić** išao na ruku **Sanaderu**. Vidljivo je, nadalje, da su im gledišta slična, gotovo identična, pa za mene nema dvojbe da je riječ o takvoj vrsti dogovora", smatra legendarni doktor. Sam **Pašalić** također će sačekati sabor svoje stranke, koji se održava koncem ožujka, i onda donijeti odluku o eventualnom kandidiranju. "Ja o tome osobno nisam razmišljao, vidjet ćemo što će biti kada dobijemo novo vodstvo stranke."

Hrvatska stranka prava zasad ima dva moguća kandidata: **Antu Đapića** i dr. **Slavena Leticu**. "O toj temi sve do ljeta zacijelo nećemo ni razmišljati", kaže **Anto Đapić**. "Prava kampanja će, po našim procje-

Za sada je sigurno da će se uz **Stjepana Mesića**, aktualnog hrvatskog predsjednika, na sljedećim predsjedničkim izborima kandidirati i **Vladimir Bebić**, lider Trećeg hrvatskog bloka i **Boris Mikšić**, povratnik iz SAD. **Željka Antunović**, članica SDP-a s navodno najvećim izgledima da bude kandidirana u kampanji, veli da se o tome još nije govorilo u stranci; **Zdravko Tomac** i **Ivić Pašalić** čekaju sudove svojih stranaka, u HDZ-u dvoje između **Jadranske Kosor** i **Andrije Hebranga**, a HSP će vjerojatno kandidirati **Slavena Leticu**

Pod ovim uvjetima takav je prevrat teško zamisliv, no ne mora biti ni posve nemoguć.

SDP-ov kandidat

Uz kandidata HDZ-a, najvažniji eventualni **Mesićev** protu kandidat mogao bi doći iz redova SDP-a. Ta je stranka prejaka da na izborima ne bi kandidirala svog čovjeka. Najpopularniji SDP-ovac još uvijek je **Ivica Račan**, no on se od gubitka parlamentarnih izbora naovamo, pitan o eventualnom kandidiranju, očitovao pomalo kontraktorno: u prvom postpremijerskom in-

sigurno da na izbore 1992. godine SDP nije izašao sa svojim kandidatom, pa je stranka jedva ušla u Sabor. Mojom kandidaturom, na narednim izborima, SDP je izrastao u prvu oporbenu stranku. Tako velika stranka, naprosto, mora imati svoga kandidata, a ne podržavati tuđega, i taj kandidat mora biti ozbiljan igrač. No, mislim da bi cijela ta priča mogla biti dosta vesela, jer svi, još uvijek, kriju najjače adute: u politici je tajming dosta bitan i mislim da je današnji predsjednik u tom smislu napravio ozbiljnu pogrešku, jer je u kampanju ušao prerano. Sada ima veliku podršku, ali ona se u tako dugom razdoblju može istopiti",

SUDJELOVANJU U BORBI ZA PREDSEDNIČKE DVORE

OBERFIKUS?

Slaven Leticica, neovisni zastupnik s liste HSP-a - veliki su izgledi da ga pravoši kandidiraju za predsjednika države

Igor Zidić, predsjednik Matice hrvatske: "Sigurno se neću kandidirati, niti sam ikada dao potvrdu za takva nagađanja"

O tome hoće li Hrvatska dobiti zeleno svjetlo od Europske komisije ovisi i hoće li HDZ kandidirati tvrdog Andriju Hebranga ili mekšu Jadranku Kosor

Stjepan Mesić, aktualni hrvatski predsjednik: "Svojim protivnicima, želim svako dobro, ali pobjedu im ne želim. To želim sebi"

Uz kandidata HDZ-a, najvažniji eventualni Mesićev protukandidat mogao bi doći iz redova SDP-a. Ta je stranka prejaka da na izborima ne bi kandidirala svog čovjeka

ambicija odustala još dva - doduše, posve atipična - lika s desnice. "Jednom u životu mogu dozvoliti gorima od sebe da me pobijede", kaže Ante Prkačin. "Zato i ne razmišljam o svojim šansama, već o tomu koga ću podržati na tim izborima: mislim da će moja podrška biti znatno teža od mog glasa. Mesić ima najveće šanse, ali mislim da ni Leticica nije bez izgleda. Osobno, najviše mi se sviđa Hebrang. Kad bi HDZ bio jaka stranka, o njemu ne bih razmišljao ni u ludilu, no kako je ta stranka znatno slabija no u prošlosti, s tankom saborskom većinom, ne bi bilo loše da daju predsjednika. Njihov kandidat neće biti loš i tako misle svi oni koji razmišljaju, a ne navijaju. S druge strane, nisam posve nesklon ni podržati Mesića. Vidjet ćemo..."

Bezovlasti

Dobroslav Paraga, pak, smatra da zasad nema ni elementarnih uvjeta za kandidaturu. "Ja sam pod strogom izolacijom, cenzuriran sam i ne daju mi u javnost, pa bih o kandidaturi mogao razmišljati samo ako se pojavi nekakav deus ex machina", kaže on. Dakle, pod ovim uvjetima - ništa.

I to je većina imena koja su dosad spominjana u kontekstu predsjedničkih izbora. O programima, dakako, još uvijek nema ni govora. Izbori će ionako biti raspisani za mjesto oberfikusa; na čelu države uglavnom lišene suvereniteta naći će se lider uglavnom lišen ovlasti. U tom je kontekstu teško smisliti efektivniji program od onoga kojega već četiri godine demonstrira Stjepan Mesić. Formula glasi - puno osobnog šarma, odlučnost unutar preostalih ingerencija, plus nešto gospodarske diplomacije. To je teren na kojemu će se, protiv njega, boriti neki od naših sugovornika, uz pokoje novo lice.

nama, započeti tek na jesen, pa je ljeto razumno vrijeme za donošenje takve odluke. Postoji mogućnost da kandidiramo dr. Leticicu, no, kažem, o tome još nismo službeno raspravljali." U Hrvatskoj seljačkoj stranci dobili smo identičan odgovor. "Mi tu temu zasad nismo imali na predsjedništvu", rekao nam je Zlatko Tomčić. "O tome je malo preuranjeno govoriti." O eventualnom predsjedničkom kandidatu odlučivat će skupština stranke, što znači da u narednih mjesec dana nećemo znati koga će podržati ili kandidirati HSS.

Time je lista ozbiljnih kandidata koje će istaknuti velike stranke, uglavnom, iscrpljena. Svoju je kandidaturu, uz dosad poznate kandidate, nedavno najavio i dr. Boris Mikšić, koji je i na zadnjim parlamentarnim izborima nastupio kao samostalni kandidat. Riječ je o vrlo bogatom poslovnom čovjeku koji je karijeru napravio u Sjedinjenim Američkim Državama i koji - za razliku od većine ostalih kandidata - neće imati previše materijalnih problema. No, Mikšić je široj javnosti posve nepoznat i teško je zamisliti situaciju u kojoj bi uspio nadržati autsajdersku poziciju. Igor Zidić, predsjednik Matice hrvatske, o kojemu se nagađalo kao o kandidatu značajnog dijela hrvatske desnice, u razgovoru za Feral odlučno je opovrgnuo istinitost ove pretpostavke. "Ja se", kaže Zidić, "sigurno neću kandidirati, niti sam ikada dao potvrdu za takva nagađanja. To je moj definitivni stav".

Atipični desničari

O kandidaturi ne razmišlja ni bivši predsjednički kandidat dr. Mate Granić. "Trenutno", rekao nam je Granić, "imam posve druge preokupacije". Zlatko Kramarić, potpredsjednik LS-a, kaže da ne razmišlja o kandidaturi i da će osobno - jer stranka o tome još nije zauzela stav - podržati Mesića. Ni Ante Ledić, direktor Zrinjevca i bivši predsjednički kandidat, ne razmišlja o novoj kandidaturi. Od predsjedničkih su

Gotovo je opće uvjerenje da je Stjepan Mesić najizgledniji pobjednik u utrci u kojoj bi, po starom hrvatskom običaju, moglo sudjelovati dosta kandidata